

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Comitibvs, Baronibvs, aliisque magnatibus per Angliam constitutis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ne Episcopi
Tusculani.

quòd post noctis tenebras & adversitatum angustias dies serenus illuxit, & optata cœpit prosperitas arridere. Verè quidem nunc scimus quòd etsi quatiatur interdum Petri navicula, nunquam tamen submergitur: quoniam invalescentibus fluctibus procellarum, & jam penè naufragio imminente, justorum meritis Christus ad auxilium excitatur, qui paulò antè propter quorundam dormiebat offensas. Inter alia siquidem in quibus de plenitudine gratiæ ac misericordiæ ubertate fecit nobiscum signum in bonum, is qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat illustri Regi Angliæ inspiravit ut sufficienter Ecclesiæ satisfaciat de damnis & injuriis irrogatis. Formam enim paci à nobis cum multa deliberatione provisam cum magna devotione recepit, & ad eam executioni mandandam Legatum à latere nostro petiit destinari. Vnde nos venerabilem fratrem nostrum Episcopum Tusculanum apostolicæ sedis Legatum, quasi paci & salutis angelum, destinamus, virum utique gratum Deo, & acceptum hominibus, quem inter alios fratres nostros merito suæ religionis & honestatis speciali diligimus caritate, pro certo credentes sic eum via regia incessurum quòd non declinabit ad dexteram vel sinistram; eique, de quo plenam fiduciam obtinemus, commisimus vias nostras, ut juxta verbum propheticum evellat & destruat, ædificet & plantet quæ secundum Deum evellenda & destruenda, necnon ædificanda viderit & plantanda; plenaria sibi potestate concessa ut absque contradictione cujuslibet ea quæ pertinent ad legationis officium exequatur. Laudem igitur dicite Domino Deo nostro, qui bona de malis eliciens, fecit cum tentatione proventum, & cum humilitate suscipite prospera, qui cum fortitudine sustinistis adversa, prædictumque Legatum recipiatis benignè ac honestè tractetis, quia cum nos recipiamur in ipso, in ipso notabimus devotionis affectum quem geritis ad mittentem. Ipsi ergo monitis & mandatis humiliter intendentes, tales vos erga eum exhibere curetis quòd non solum eidem, sed etiam nobis esse possit acceptum; scientes quòd cum ei plenæ legationis officium commiserimus, sententias quas rite protulerit in rebelles, ratas haberi præcipimus & inviolabiliter observari. Datum Laterani III. Non. Julij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

CANTVARIENSI ARCHIEPISCOPO
S. R. E. Cardinali & coepiscopis suis.

EI qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, devotas gratiarum referimus actiones quòd ipse Iohanni Regi Angliæ misericorditer inspiravit ut formam paci à nobis cum multa deliberatione dispositam devotè reciperet, sicut per suas nobis litteras intimavit, humiliter postulans ad eam executioni mandandam idoneum à latere nostro destinari Legatum. Ut autem in missi persona mittentis cognoscatis affectum, ecce nos memores verbi vestri, mittimus quasi angelum salutis & paci, virum Deo gratum, & acceptum hominibus, videlicet venerabilem fratrem nostrum Tusculanum Episcopum apostolicæ sedis Legatum, quem inter fratres nostros merito suæ religionis & honestatis speciali diligimus caritate, pro certo credentes quòd ipse via regia sic incedet quòd non declinabit ad dexteram vel sinistram. Cum igitur bonum paci tam regno quàm sacerdotio sit maximè necessarium, fraternitatem vestram rogandam duximus & monendam, per apostolica vobis scripta mandantes quatenus ad illud efficaciter promovendum exhibeatis vos promptos per omnia & paratos, nihil ingerentes difficultatis aut moræ propter quod hujusmodi bonum impediri valeat vel differri. Nos enim ad justitiam & libertatem ecclesiasticam conservandam prompto semper & pio animo intendemus, ut qui pugnam exercere legitimam, palmam consequantur optatam. Vos ergo prædicti Legati monitis & mandatis humiliter intendentes, tales vos erga eum exhibere curetis quòd ipse ad vestram commodum & honorem meritò debeat aspirare; scientes quòd cum ei plenæ legationis officium commiserimus, sententias quas rite protulerit in rebelles, ratas haberi præcipimus & inviolabiliter observari. Vos denique fratres Archiepiscopo & Episcopi &c. Datum Laterani II. Non. Julij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

COMITIBVS, BARONIBVS,
aliisque magnatibus per Angliam constitutis.

Quanto specialius regnum Angliæ ad Romanam Ecclesiam dinoscitur pertinere, tanto ferventiùs aspiramus ut per nostræ sollicitudinis studium grata prosperitate lætetur. Cum igitur ad reconciliatorem Regis ac regni venerabilem fratrem nostrum Tusculanum Episcopum apostoli-

Epist. 81.
De callem 22.

Epist. 81.
Ejusdem argu-
ments cum la-
terioribus.

cæ sedis Legatum quasi pacis & salutis angelum destinemus, virum utique gratum Deo, & acceptum hominibus, quem inter alios fratres nostros merito suæ religionis & honestatis speciali diligimus caritate, universitatem vestram rogandam duximus & monendam, per apostolica vobis scripta mandantes quatenus eum recipiatis benignè ac honestè tractetis, ipsius monitis & mandatis humiliter intendentes, ut bonum pacis tam regno quàm sacerdotio maxime necessarium feliciter consummetur, scientes quòd cum per eum illustris Rex vester juxta mandatum nostrum fuerit absolutus, omnimodam ei gratiam & plenum intendimus exhibere favorem. Vnde volumus & mandamus ut vos ei fidelitatem devotam & fidelem devotionem exhibere curetis, ad defensionem & exaltationem ipsius regni prudenter & patenter assistentes eidem. Datum Laterani 11. Non. Julij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ILLVSTRI REGI
Francorum.

Epist. 83.
De cadm re.

Cum pro reconciliatione Regis ac regni venerabilem fratrem nostrum Episcopum Tusculanum, virum Deo gratum, & acceptum hominibus, quem inter alios fratres nostros merito suæ religionis & honestatis speciali diligimus caritate, in Angliam destinemus, & expedire credamus quòd inter te ac Regem Angliæ pacis fœdera reformentur, serenitatem tuam rogandam duximus & monendam quatenus super hoc intendas humiliter monitis & consiliis ejusdem Legati, ut preces & monitiones apostolicas, sicut hætenus fecisse dinosceris, nunc etiam admittere comprobentur, ita quòd devotio tua semper ad eandem apostolicam devotior approbetur. Datum Laterani 11. Non. Julij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ARCHIEPISCOPO SENONENSI.

Epist. 84.
De iudæo ad fidem Christi converso.

Operante illo qui semper suam fecundat Ecclesiam nova prole, dilectum filium N. latorem præsentium, qui ad nos de partibus tuis Iudæus accesserat, ad te remittimus Christianum, cujus conversationis modum & ordinem, quia delectat Dei magnalia enarrare, præsentem paginam secundum quod accepimus ab eodem duximus inserendum. Nuper igitur in domo patris ejusdem habitabat quædam mulier Christiana, quæ à catholica fide adeo facta fuit Iudæis seducentibus aliena ut constanter assereret, erroris Iudaici tenebris

obvoluta, quòd Christus sibi nec prodesse poterat nec obesse, ac tantum valere panem de eujuslibet mensa sumptum quantum Christianorum hostia quæ sumitur in altari. Hæc pœnam incurere metuens si fidem Christi publicè abnegaret, in festo resurrectionis dominicæ tunc instantis ad Ecclesiam cum Christianis accessit, & acceptam eucharistiam, ac reservatam in ore, in manu patris prædicti N. qui tunc Isaac vocabatur projiciens, in hæc verba prorupit: *Ecce salvator meus, ut asserunt Christiani.* Qui cum in quadam pyxide vacua, quam habebat in arca, reponere vellet illam, idem, quodam ad ostium suum interim vocante, formidans ne inveniretur casu fortuito apud ipsum, in alia pyxide, in qua erant septem libra Parisienses, ipsa nescienter præ festinatione reposita, pulsanti ostium referavit. Cum expeditus ab eo rediisset ad arcam, & in pyxide vacua, in qua se dictam hostiam posuisse credebatur, non inveniret eandem, inspecta reliqua, in qua pecuniam posuerat antedictam, eam non utique denariis, sed hostiis, vidit plenam. Amicos igitur stupefactos & trepidos convocavit, & eis revelans per ordinem supradicta, cepit in eorum præsentia hostias vertere cum festuca, ut illam quam viderat aliquantulum humefactam, cum tradita sibi fuit, ab aliis segregaret, sperans denarios ad naturam redire propriam, hac amota. Quo eam discernere ab aliis non valente, circumstantes magnitudinem divini miraculi advertentes, deliberaverunt ad fidem accedere Christianam. Sed aliis cum Abrahamæ pueris expectantibus, idem N. nobili viro regio Marefcallo uxorem suam filiosque commendans, & rogans eundem ut eos omnes faceret baptizari, ad nostram duxit præsentiam accedendum; quem post multas collationes super lege ac Prophetis habitis cum eodem venerabilis frater noster Tusculanus Episcopus diligenter instructum in fide catholica baptizavit. Cum igitur hujusmodi nova plantatio non solum rore doctrinæ riganda sit, sed etiam temporalibus beneficiis nutrienda, ut ei Dominus tribuat incrementum, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus ei ac familie suæ ad fidem Christianam conversæ taliter facias in vitæ necessariis provideri quòd pro defectu temporalium retro aspiceret non cogantur vel propter hoc ad fidem apostolicam denuo laborare; inquisiturus super præmissis miraculo plenius veritatem, & eam nobis fideliter rescriptu.

G G g g g iij